



Crna Gora

---

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

**PREDLOG AKCIONOG PLANA ZA 2021. GODINU  
ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE STARIJIH ZA PERIOD OD 2018. DO 2022. GODINE**

Podgorica, maj 2021. godine

## I UVOD

Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2018. do 2022. godine (u daljem tekstu: Strategija) donijeta je radi unapređenja normativnog okvira, daljeg razvoja usluga podrške za život u zajednici, unapređenja kvaliteta socijalne zaštite starijih i povećanja učešća organizacija civilnog društva, nevladinih organizacija, privrednih društava, preduzetnika i fizičkih lica u pružanju usluga socijalne zaštite starijim, na održiv način u vrijeme kada je sistem socijalne zaštite u Crnoj Gori zauzeo jasne pravce razvoja.

Akcioni plan za 2021. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018–2022. godine donijet je za period jun - decembar 2021. godine.

Najznačajnije aktivnosti koje su realizovane tokom sprovođenja strategije su: donijete su Odluka o osnivanju javne ustanove za smještaj odraslih lica sa invaliditetom i starih lica "Podgorica" i Odluka o osnivanju javne ustanove za smještaj odraslih lica sa invaliditetom i starih lica "Nikšić", uspostavljene su usluge pomoć u kući za odrasla i stara lica sa invaliditetom, uspostavljeno je 13 dnevnih boravaka (u opštinama: Nikšić (3), Danilovgrad (2), Mojkovac (1), Plav (1), Bijelo Polje (1), Rožaje (1), Petnjica (1), Kotor-Risan (1) i Prijestonici Cetinje (1) Pljevlja, kao i usluga personalne asistencije. U cilju unapređenja kvaliteta usluga za starije, unaprijeđeni su postupci licenciranja stručnih radnika i pružalaca usluga koji su osnovni mehanizam za uvođenje i unapređenje sistema kvaliteta usluga za starije. Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu započeo je proces akreditacije stručnih radnika u cilju unaprijeđenja profesionalnih i stručnih kompetencija za zaposlene u oblasti socijalne i dječije zaštite. Izmjenama podzakonskih akata propisani su blaži uslovi za licenciranje pružalaca usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite što je uticalo na povećanje broja licenciranih pružalaca usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite, a istovremeno omogućilo da se usluge pružaju na ujednačen način bez obzira ko ih pruža (javne ustanove, fizička ili pravna lica, organizacije, NVO) i u kojoj opštini se pružaju.

Ovaj akcioni plan sadrži aktivnosti radi daljeg unapređenja socijalne zaštite starijih u Crnoj Gori, posebno radi daljeg unapređenja usluga u oblasti socijalne zaštite za starije, koje se odnose na: unaprijeđenje multisektorske usluge za starije u lokalnim samoupravama, unaprijeđenje obezbjeđenja usluga socijalne zaštite starijih kroz podsticanje organizacija, preduzetnika, privrednih društava i fizičkih lica da pružaju usluge, razvijanje volonterizama, unaprijeđenje kompetencije starijih lica za samostalni život i donošenje odluka zasnovanih na informacijama, razvijanje usluge porodičnog smještaja za starije, podsticanje razvoja inovativnih usluga za starije, integrisanje socijalno-zdravstvenih usluga za starije, unaprijeđenje standarda usluga za starijei obezbjeđivanje kontinuirane obuke.

**PREDLOG AKCIONOG PLANA ZA 2021. GODINU ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE STARIJIH ZA PERIOD OD 2018. DO 2022. GODINE**

**STRATEŠKI CILJ**

**Unaprijeđena socijalna zaštita starijih u Crnoj Gori, s integrisanim uslugama i podrškom radi očuvanja i poboljšanja kvaliteta njihovog života.**

**Operativni cilj 1: Unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život.**

**Indikator učinka: Povećan broj starijih kokrisnika koji koriste usluge podrške za život u zajednici za najmanje 15%.**

**Vrijednost u 2018. godini:1.300 korisnika.**

**Vrijednost u 2020. godini:10%.**

**Vrijednost u 2022. godini:15%.**

***Mjera 1.1. Obavezati lokalne samouprave na minimalnu finansijsku participaciju u uslugama podrške za život u zajednici za starije.***

<b>Grupe aktivnosti</b>	<b>Indikatori</b>	<b>Početak realizacije</b>	<b>Kraj realizacije</b>	<b>Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti</b>	<b>Potrebni resursi (izvor)</b>
Aktivnost 1. Formiranje radne grupe za izradu nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.	<b>Indikator rezultata:</b> Formirana radna grupa za izradu nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama	01.09. 2021. godine	30.09.2021. godine	Aktivnost 1 i 2.  MFSS  Partneri: MZ MPLJP	Aktivnost 1 i 2.  Nisu potrebna sredstva

<p>Aktivnost 2. Održavanje neposrednih, odnosno online sastanaka radne grupe za izradu nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.</p>	<p>Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.</p> <p><b>Indikator rezultata:</b> Održano najmanje 3 sastanka radne grupe za izradu nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.</p>	<p>01.10. 2021. godine</p>	<p>31.12. 2021. godine</p>	<p>MJUDDM MPNKS MKI ZSDZ UIP – Odsjek za inspekciju socijalne i dječje zaštite JUSDZ Zajednica opština Pružaoци usluga OCD</p>	
--	--	----------------------------	----------------------------	--	--

Aktivnost 1. Donijeti lokalne planove socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.	<b>Indikator rezultata:</b> Doneseno šest novih lokalnih planova socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.	01.06.2021. godine	30.11.2021. godine	Aktivnost 1.  JLSU  Partneri: CSR Pružaoци usluga OCD	Aktivnost 1.  Nisu potrebna sredstva
--	--	--------------------	--------------------	--	--

**Mjera 1.3. Unaprijediti multisektorske usluge za starije u lokalnim samoupravama.**

Grupa aktivnosti	Indikatori	Početak realizacije	Kraj realizacije	Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti	Potrebni resursi (izvor)
Aktivnost 1. Otvaranje dva centra za njegu u zajednici, u opštinama Bar i Bijelo Polje.	<b>Indikator rezultata:</b>	01.06.2021. godine	30.11.2021. godine	Aktivnost 1 i 2.	Aktivnost 1.

<p>Aktivnost 2. U 8 opština sprovesti aktivnost koja podrazumijeva obilazak starijih osoba iz udaljenih sela, sa ciljem provjere njihovog zdravstvenog stanja.</p>	<p>Otvorena dva centra za njegu u zajednici, u opštinama Bar i Bijelo Polje.</p> <p><b>Indikator rezultata :</b> U 8 opština izvršiti obilazak starijih osoba iz udaljenih sela, sa ciljem provjere njihovog zdravstvenog stanja.</p>	<p>01.06.2021. godine</p>	<p>31.12.2021. godine</p>	<p>Crveni krst Crne Gore</p> <p>Crveni krst Crne Gore</p>	<p>Budžet Crvenog krsta Crne Gore 13. 500, 00 eura</p> <p>Aktivnost 2. Budžet Crvenog krsta Crne Gore 3. 200,00 eura</p>
<p><b><i>Mjera 1.4. Unaprijediti obezbjeđenje usluga socijalne zaštite starijih kroz podsticanje organizacija, preduzetnika, privrednih društava i fizičkih lica da pružaju usluge.</i></b></p>					
<p><b>Grupa aktivnosti</b></p>	<p><b>Indikatori</b></p>	<p><b>Početak realizacije</b></p>	<p><b>Kraj realizacije</b></p>	<p><b>Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti</b></p>	<p><b>Potrebni resursi (izvor)</b></p>

<p>Aktivnost 1. Sprovesti istraživanje postojećih usluga socijalne i zdravstvene zaštite starijih, planova i međunarodnih preporuka i procjena finansijske održivosti usluga centara za njegu u zajednici i volonterskih usluga podrške za osobe koje imaju demenciju.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b> Sprovedeno istraživanje postojećih usluga socijalne i zdravstvene zaštite starijih, planova i međunarodnih preporuka.</p> <p>Izvršena procjena finansijske održivosti usluga centara za njegu u zajednici i volonterskih usluga podrške za osobe koje imaju demenciju.</p>	<p>01.06.2021. godine</p>	<p>31.10.2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1.  Crveni krst Crne Gore  Partneri : MZ MFSS</p>	<p>Aktivnost 1.  Budžet Crvenog krsta Crne Gore 7. 500, 00 eura</p>
<p><b>Mjera 1.5. Razvijati volonterizam</b></p>					
<p><b>Grupa aktivnosti</b></p>	<p><b>Indikatori</b></p>	<p><b>Početak realizacije</b></p>	<p><b>Kraj realizacije</b></p>	<p><b>Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti</b></p>	<p><b>Potrebni resursi (izvor)</b></p>
<p>Aktivnost 1. Realizovati projekat „Briga o starijima“ koji se zasniva na pružanju</p>	<p>Realizacija projekta „Briga</p>	<p>01.06.2021. godine</p>	<p>31.12.2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1.</p>	<p>Aktivnost 1.</p>

volonterskih usluga podrške najugroženijim starijim u 8 opština.	o starijima“ u 8 opština.			Crveni krst Crne Gore	Budžet Crvenog krsta Crne Gore 24. 452, 00 eura.
<b>Mjera 1.6. Unaprijediti kompetencije starijih lica za samostalni život i donošenje odluka zasnovanih na informacijama.</b>					
<b>Grupa aktivnosti</b>	<b>Indikatori</b>	<b>Početak realizacije</b>	<b>Kraj realizacije</b>	<b>Odgovorni akter za realizaciju zaktivnosti</b>	<b>Potrebni resursi (izvor)</b>
Aktivnost 1. Prilagođavanje programa za rad na računaru za starije osobe u cilju sticanja osnovne digitalne pšismenosti	<b>Indikator rezultata:</b> Prilagođen program za rad na računaru za starije osobe u cilju sticanja osnovne digitalne pismenosti i prilagođen	01.07.2021. godina	01.12.2021. godine	Aktivnost 1 i 2.  Centar za stručno brazovanje  Partneri:  MFSS USL	Aktivnost 1 i 2.  Centar za stručno brazovanje  500,00 eura
Aktivnost 2. Prilagođavanje tri modula Programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina- za obavljanje jednostavnih baštenskih poslova po principima permakulture: modula Uspostavljanje nasada modul Održavanje nasada i modula Prikupljanje i skladištenje proizvoda i sjemena i upravljanje otpadom.	<b>Indikator rezultata:</b> Prilagođena tri modula Programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina- za obavljanje jednostavnih baštenskih	01.07.2021. godina	01.12.2021. godine		



	<p>poslova po principima permakulture: modula Uspostavljanje nasada modul Održavanje nasada i modula Prikupljanje i skladištenje proizvoda i sjemena i upravljanje otpadom.</p>				
<p>Aktivnost 1. U okviru pet klubova za starije osobe u opštinama Bar, Budva, Nikšić, Plav i Podgorica edukovati starije za upotrebu pametnih telefona, korišćenje interneta i aplikacija koje im mogu biti od pomoći.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b> Izvršena edukacija starijih za upotrebu pametnih telefona, korišćenje interneta i aplikacija koje im mogu biti od pomoći u opštinama Bar, Budva, Nikšić,</p>	<p>01.06.2021. godine</p>	<p>31.12.2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1. Crveni krst Crne Gore</p> <p>Partneri : NVO „Naše doba“ u Podgorici.</p>	<p>Aktivnost 1. Budžet Crvenog krsta Crne Gore 500, 00 eura</p>

	Plav i Podgorica.				
Aktivnost 1. U okviru pet klubova za starije osobe u opštinama: Bar, Budva, Nikšić, Plav i Podgorica organizovati niz predavanja, radionica i akcija sa ciljem podizanja svijesti i znanja starijih osoba o o pitanjima značajnim za donošenje životno važnih odluka	<b>Indikator rezultata:</b> Organizovanje niz predavanja, radionica i akcija sa ciljem podizanja svijesti i znanja starijih osoba o o pitanjima značajnim za donošenje životno važnih odluka.	01.06.2021. godine	31.12.2021. godine	Aktivnost 1. Crveni krst Crne Gore	Aktivnost 1. Budžet Crvenog krsta Crne Gore 1.900, 00 eura
<b>Operativni cilj 2: Unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih.</b>					
<b>Indikator učinka: Povećano finansiranje usluga za starije u oblasti socijalne zaštite za najmanje 15%.</b>					
<b>Vrijednost u 2018. godini: *</b> <b>Vrijednost u 2020. godini:10%.</b> <b>Vrijednost u 2022. godini:15%.</b>					
*podaci o finansiranju usluga za starije u oblasti socijalne zaštite se vode u službenoj evidenciji Ministarstva rada i socijalnog staranja.					
<b>Mjera 2.1. Razviti uslugu porodičnog smještaja za starije.</b>					
<b>Grupa aktivnosti</b>	<b>Indikatori</b>	<b>Početak realizacije</b>	<b>Kraj realizacije</b>	<b>Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti</b>	<b>Potrebni resursi (izvor)</b>

<p>Aktivnost 1. Održavanje kampanje Dani otvorenih vrata sa temom promocije usluge porodičnog smještaja za starije.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b></p> <p>Održano 13 kampanja sa temom promocije usluge porodičnog smještaja za starije.</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>01.11. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1.</p> <p>MFSS</p> <p>Partneri: CSR JLSU</p>	<p>Aktivnost 1.</p> <p>Nisu potrebna sredstva</p>
<p>Aktivnost 1. Obuka stručnih radnika za uslugu porodičnog smještaja za starije neposredno, odnosno online.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b></p> <p>Dvadeset stručnih radnika je prošlo obuku u vezi sa uslugom porodični smještaj za starije.</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>31.12. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1.</p> <p>ZSDZ</p> <p>Partneri: MRSS UIP – Osijek za inspekciju spocijalne i dječje zaštite LSU OCD</p>	<p>Aktivnost 1.</p> <p>Budžet ZSDZ 1.000,00 eura</p>
<p><b>Mjera 2.2. Podsticati razvoj inovativnih usluga za starije.</b></p>					
<p><b>Grupa aktivnosti</b></p>	<p><b>Indikatori</b></p>	<p><b>Početak realizacije</b></p>	<p><b>Kraj realizacije</b></p>	<p><b>Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti</b></p>	<p><b>Potrebni resursi (izvor)</b></p>

<p>Aktivnost 1. Finansiranje inovativnih usluga u cilju pomoći starijim licima za samostalan život u zajednici.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b> Uspostavljeno finansiranje dvije inovativne usluge socijalne zaštite za starije za samostalan život u zajednici.</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>31.12. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1. MRSS Pratneri: OCD</p>	<p>Aktivnost 1.  Budžet MRSS 200.000,00 eura</p>
<p>Aktivnost 2. Uspostavljanje dvije nove usluge namijenjene starijima i osobama sa invaliditetom u vidu keš i vaučer donacija, kao i pružanje psihosocijalne podrške kroz rad Call centara u više opština.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b> Uspostavljene dvije nove usluge namijenjene starijima i osobama sa invaliditetom u vidu keš i vaučer donacija, kao i pružanje psihosocijalne podrške kroz rad Call centara u više opština</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>01.11. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 2. Crveni krst Crne Gore</p>	<p>Aktivnost 2.  Budžet Crvenog krsta Crne Gore 85.000,00 eura</p>
<p>Aktivnost 3. Uspostavljanje usluga podrške za starije osobe koje imaju demenciju uz upotrebu posebnog programa koji će se raditi putem tableta.</p>	<p><b>Indikator rezultat:</b> Uspostavljena usluga podrške</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>01.11. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 3. Crveni krst Crne Gore</p>	<p>Aktivnost 3.  Budžet Crvenog krsta Crne Gore</p>

	za starije osobe koje imaju demenciju uz upotrebu posebnog programa koji će se raditi putem tableta.				1.000,00 eura
Aktivnost 1. Održavanje kampanje Dani otvorenih vrata sa temom promocije usluge porodičnog smještaja za starije.	<b>Indikator rezultata:</b>  Održano 13 kampanja sa temom promocije usluge porodičnog smještaja za starije.	01.06. 2021. godine	31.12.2021. godine	Aktivnost 1.  MFSS  Partneri: CSR JLSU	Aktivnost 1.  Nisu potrebna sredstva
<b>Operativni cilj 3: Unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije.</b>					
<b>Indikator učinka:</b>					
<b>Povećanje broja licenci za obavljanje djelatnosti socijalne zaštite za pružaoce usluga socijalne zaštite za starije za najmanje 50%.</b>					
<b>Vrijednost u 2018. godini:3 licence za obavljanje djelatnosti socijalne zaštite za pružaoce usluga socijalne zaštite za starije.</b>					
<b>Vrijednost u 2020. godini:20%.</b>					
<b>Vrijednost u 2022. godini:50%.</b>					

**Mjera 3.1. Unaprijediti standarde usluga za starije.**

Grupa aktivnosti	Indikatori	Početak realizacije	Kraj realizacije	Odgovorni akter za realizaciju zadatka	Potrebni resursi (izvor)
Aktivnost 1. Formiranje tima za pripremu analize i identifikovanje potreba za razvojem i standardizacijom novih usluga socijalne i dječje zaštite.	<b>Indikator rezultata:</b> Formiran tim za pripremu analize i identifikovanje potreba za razvojem i standardizacijom novih usluga socijalne i dječje zaštite.	01.06. 2021. godine	30.06. 2021. godine	Aktivnost 1, 2. i 3.  ZSDZ  Partneri: MFSS	Aktivnost 1, 2. i 3.  ZSDZ - sredstva obezbijedena kroz IPA projekat 56.000,00 eura
Aktivnost 2. Održavanje neposrednih, odnosno online sastanaka tima za pripremu analize i identifikovanje potreba za razvojem i standardizacijom novih usluga socijalne i dječje zaštite.	<b>Indikator rezultata:</b> Održano najmanje 4 sastanka tima za pripremu analize i identifikovanje potreba za razvojem i standardizacijom	01.09. 2021. godine	30. 09. 2021. godine		

<p>Aktivnost 3. Izrada analize i identifikovanje potrebe za razvojem i standardizacijom novih usluga socijalne i dječje zaštite.</p>	<p>m novih usluga socijalne i dječje zaštite.</p> <p><b>Indikator rezultata:</b> Izrađena analiza i identifikovane potrebe za razvojem i standardizacijom novih usluga socijalne i dječje zaštite.</p>	<p>01.10. 2021. godine</p>	<p>30.11. 2021. godine</p>		
<p><b><i>Mjera 3.2. Unaprijediti uslove za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti pružalaca uslugeu oblasti socijalne i dječje zaštite i licence za rad za stručne radnike.</i></b></p>					
<p><b>Grupa aktivnosti</b></p>	<p><b>Indikatori</b></p>	<p><b>Početak realizacije</b></p>	<p><b>Kraj realizacije</b></p>	<p><b>Odgovorni akter za realizaciju zadatka</b></p>	<p><b>Potrebni resursi (izvor)</b></p>

<p>Aktivnost 1. Licencirati trideset stručnih radnika u oblasti socijalne i dječje zaštite.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b> Izdato trideset licenci stručnim radnicima u oblasti socijalne i dječje zaštite na kraju IV kvartala 2021. godine.</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>31.12. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1.  ZSDZ  Partneri: MFSS</p>	<p>Aktivnost 1.  Budžet ZSDZ  1.000,00 eura</p>
<p>Aktivnsot 2. Licencirati pružaoce usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite.</p>	<p><b>Indikator rezulta:</b> Izdato pet licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti socijalne i dječje zaštite</p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>31.12. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 2. MFSS</p>	<p>Aktivnost 2.  Budžet MFSS  450,00 eura</p>

**Mjera 3.3. Obezbjediti kontinuirane obuke**

Grupa aktivnosti	Indikatori	Početak realizacije	Kraj realizacije	Odgovorni akter za realizaciju aktivnosti	Potrebni resursi (izvor)
<p>Aktivnost 1: Raspisati javni poziv za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike za zaštitu starijih lica.</p>	<p><b>Indikator rezultata:</b></p>	<p>01.06. 2021. godine</p>	<p>31.12. 2021. godine</p>	<p>Aktivnost 1 i 2.  ZSDZ</p>	<p>Aktivnost 1 i 2.  Budžet ZSDZ</p>



<p>Aktivnost 2. Akreditovati programe obuke za stručne radnike, stručne saradnike, saradnike, volontere radi održavanja i unapređivanja stručnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada</p>	<p>Raspisan javni tematski poziv do kraja IV kvartala 2021. godine. <b>Indikator rezultata:</b> Akreditovati programe obuke do kraja IV kvartala 2021. godine.</p>			<p>Partner: MFSS</p>	<p>5.000,00 eura</p>
---	--	--	--	--------------------------	----------------------



Crna Gora

---

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE  
STRATEGIJE RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE STARIJIH (2018-2022) ZA 2020. GODINU**

Podgorica, april 2021. godine

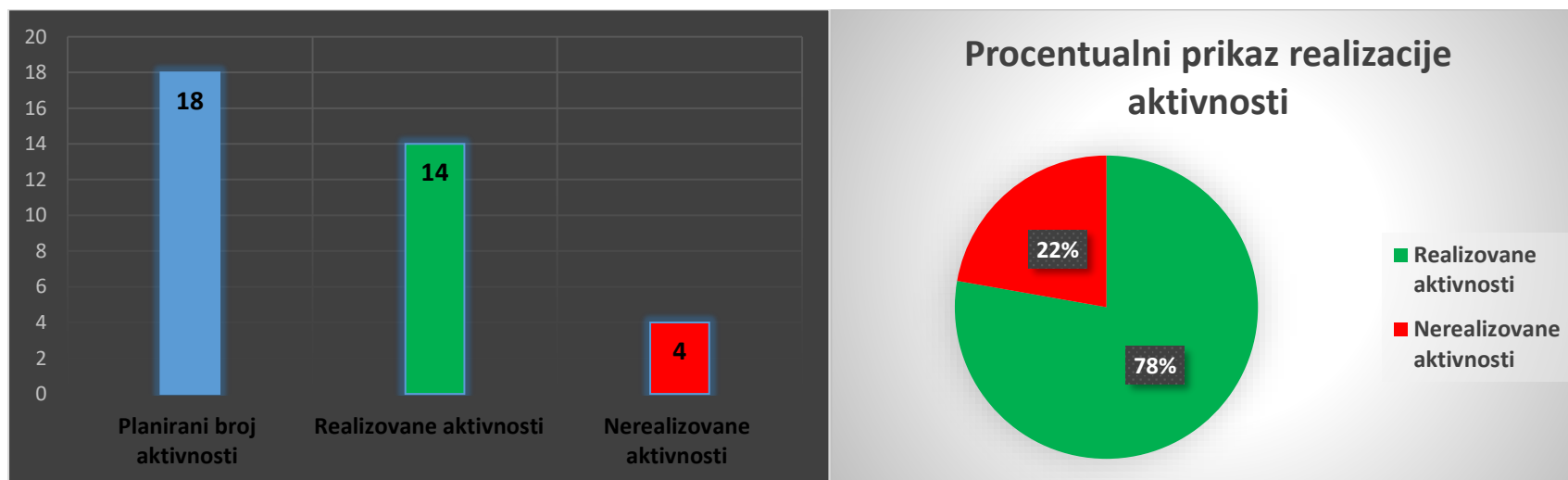
## I UVODNI REZIME

Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2018. do 2022. godine (u daljem tekstu: Strategija) donijeta je radi unapređenja normativnog okvira, daljeg razvoja usluga podrške za život u zajednici, unapređenja kvaliteta socijalne zaštite starijih i povećanja učešća organizacija civilnog društva, nevladinih organizacija, privrednih društava, preduzetnika i fizičkih lica u pružanju usluga socijalne zaštite starijim, na održiv način u vrijeme kada je sistem socijalne zaštite u Crnoj Gori zauzeo jasne pravce razvoja.

Akcioni plan za 2020. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018–2022. godine donijet je u martu 2020. godine.

Najznačajnije aktivnosti koje su realizovane tokom 2020. godine su: donijete su Odluka o osnivanju javne ustanove za smještaj odraslih lica sa invaliditetom i starih lica "Podgorica" i Odluka o osnivanju javne ustanove za smještaj odraslih lica sa invaliditetom i starih lica "Nikšić", nastavljeno je sa uspostavljanjem i razvojem usluga podrške za život u zajednici za starija lica i njihovo integrisanje sa zdravstvenom zaštitom i njegom, obezbijedeno je finansiranje inovativnih usluga u cilju pomoći starijim licima za samostalan život u zajednici, nastavljen je postupak licenciranja stručnih radnika i pružaoca usluga, kao i postupak akreditacije programa obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike.

Akcionim planom za 2020. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018–2022. godine planirano je 18 aktivnosti. U toku 2020. godine za realizaciju ili početak realizacije je prispjelo 18 aktivnosti, od čega je realizovano 14 aktivnosti, odnosno 78 % aktivnosti, a ukupan broj nerealizovanih zadataka odnosno aktivnosti je 4, odnosno procentualno 22 %.



U izradi Izvještaja Akcionog plana za 2020. godinu učestvovala je međuresorna Radna grupa, sastavljena od predstavnika: Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, Uprave za inspekcijske poslove, JU Instituta za javno zdravlje, Zajednice opština i Crvenog krsta Crne Gore.

Strateški cilj Strategije i Akcionog plana je unaprijeđena socijalna zaštita starijih u Crnoj Gori, s integrisanim uslugama i podrškom radi očuvanja i poboljšanja kvaliteta njihovog života. Ovaj cilj se realizuje implementacijom operativnih ciljeva, i to: *unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život, unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih i unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije.*

U okviru operativnog cilja **1 Unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život** realizovane su aktivnosti koje se odnose na integrisanje usluge dnevni boravak za starije sa zdravstvenom zaštitom i njegom, zaključeni su memorandumi između dnevnog boravka za starije u Bijelom Polju i Pljevljima i JZU u Bijelom Polju i JZU Pljevlja. Razvijen je sistem monitoringa - web i android aplikacija za monitoring, evaluaciju i izvještavanje usluge pomoć u kući u 15 opština u kojima se usluga finasira od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja. Donijeta su rješenja o korišćenju prava na uslugu iz socijalne zaštite za korisnike i izrađena je brošure o pravima iz socijalne zaštite starijih lica.

U okviru operativnog cilja **2 Unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih** realizovane su aktivnosti koje se odnose na finansiranje inovativnih usluga u cilju pomoći starijim licima za samostalan život u zajednici, donijet je Plan transformacije za JU Zavod „Komanski most“, adaptirane su smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih u JU Dom starih „Pljevlja“ i u JU Dom starih „Grabovac“ Risan.

U okviru operativnog cilja **3 Unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije** realizovane su aktivnosti koje se odnose na licenciranje stručnih radnika u oblasti socijalne i dječje zaštite i licenciranje pružaoca usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite, odnosno licencirano je 73 stručna radnika i licencirano je 13 pružaoca usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite, akreditovano je 8 programe obuke za stručne radnike, stručne saradnike, saradnike, volontere radi održavanja i unapređivanja stručnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada.

### **Nerealizovane aktivnosti i izazovi za njihovu realizaciju**


Akcionim planom za 2020. godinu za sprovođenje Strategije razvoja socijalne zaštite starijih za period 2018-2022. godine kojim je predviđeno 18 aktivnosti nijesu realizovane četiri aktivnosti i to: donijeti lokalne planove socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak, obučiti starije korisnike u ustanovama socijalne zaštite za starije za rad na računaru; Obuka stručnih radnika za uslugu porodičnog smještaja za starija i adaptacija smještajnih jedinica i zajedničkih prostorija za boravak starijih u JU Dom starih Bijelo Polje.

Lokalni planovi socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak nijesu donijeti zbog pandemije izazvane novim virusom Covid-19. U narednom periodu kada uslovi budu dozvoljavali opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak nastaviće aktivnosti u cilju donošenja lokalnih planova socijalne i dječje zaštite. Obuka za starije korisnike u ustanovama socijalne zaštite za starije za rad na računaru nije realizovana zbog pandemije izazvane novim virusom Covid-19. U narednom periodu kada to uslovi budu dozvoljavali, ova aktivnost biće realizovana u saradnji sa Crvenim krstom Crne Gore i NVO "Naše doba". Zavod za socijalnu i dječju zaštitu nije realizovao obuku stručnih radnika za uslugu porodičnog smještaja zbog epidemiološke situacije izazvane virusom Covid-19. Obuka nije predviđena da se realizuje na on line način. Zavod za socijalnu i dječju zaštitu realizovaće ovu obuku kada se steknu uslovi. JU Dom starih Bijelo Polje nije adaptirao smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih zbog epidemiološke situacije izazvane virusom Covid-19. Adaptacije će se realizovati kada se steknu uslovi.

Aktivnosti strategije su finansirane iz sredstava Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu i Crvenog krsta Crne Gore. Ukupna sredstva za realizaciju aktivnosti definisanih Akcionim planom za 2020. godinu za realizaciju Strategije bila su planirana u iznosu od 2.036.316,40 eura. Za aktivnosti za koje je nosilac aktivnosti Ministarstvo rada i socijalnog staranja bilo je planirano 2.010.316,62 eura, a utrošeno je 1.850.275,67 eura, iz razloga što dvije aktivnosti nisu realizovane. Za aktivnosti za koje je nosilac aktivnosti Zavod za socijalnu i dječju zaštitu bilo je planirano 20.000,00 eura, a utrošeno je 19.000,00 eura iz razloga što jedna aktivnost nije realizovana. Za aktivnosti koje je realizovao Crveni krst Crne Gore utrošeno je 10.096,70 eura.

Za dalji razvoj i uspostavljanje usluga u oblasti socijalne zaštite neophodno je da se u narednom periodu jedinice lokalnih samouprava značajnije uključe u planiranje, uspostavljanje i finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite u cilju dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju i prevenciji institucionalizacije kako bi se poboljšao kvalitet života korisnika i njihova socijalna uključenost u zajednici, kao i da se sredstva za usluge za kojima postoji potreba obezbjeđuju kroz postupak javne nabavke javnim pozivom ili javno-privatnim partnerstvom na način kako je to propisano Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

## II TABELARNI PRIKAZ STATUSA REALIZACIJE AKTIVNOSTI U 2020. GODINI

OPŠTI CILJ										
Opšti cilj ove Strategije je unaprijeđena socijalna zaštita starijih u Crnoj Gori, s integrisanim uslugama i podrškom radi očuvanja i poboljšanja kvaliteta njihovog života.										
<b>Operativni cilj 1:</b> Unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih lica za samostalan život.										
<b>Indikator učinka:</b> Povećan broj starijih za najmanje 10% koji koriste usluge podrške za život u zajednici u odnosu na 2018. godinu.					<b>Vrijednost na kraju treće godine sprovođenja strateškog dokumenta:</b> Povećan je broj starijih koji koriste usluge podrške za život u zajednici, obzirom da je u periodu od 01. 01. 2020. godine do 11. 11. 2020. godine uslugu pomoć u kući koristilo 1300 korisnika, uslugu dnevni boravak 126 korisnika, a uslugu personalne asistencije 5 korisnika.					
<b>Mjera 1.2.</b> Obavezati da u svakoj lokalnoj samoupravi postoji najmanje jedna usluga socijane zaštite starijih.										
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planiranja	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
										

Formirati radne grupe za izradu lokalnih planova socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.	Formirana radna grupa za izradu lokalnog plana socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.	JLSU Partneri: CSR Pružaoци usluga OCD	01.01.2020. godine	31.03.2020. godine	<b>REALIZOVANO</b>  Formirane su radne grupe za izradu lokalnog plana socijalne i dječje zaštite u opštinama Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.			Redovna sredstva	
Donijeti lokalne planove socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.	Doneseno šest novih lokalnih planova socijalne i dječje zaštite za opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak.	JLSU Partneri: CSR Pružaoци usluga OCD	01.01.2020. godine	30.06.2020. godine.	<b>NIJE REALIZOVANO</b>  Ova aktivnost nije realizovana zbog pandemije izazvane novim virusom Covid-19. U narednom periodu kada uslovi budu dozvoljavali opštine Petnjica, Plav, Gusinje, Berane, Mojkovac i Žabljak nastaviće aktivnosti u cilju donošenja lokalnih planova socijalne i dječje zaštite.	6.000,00 eura		Budžet JLSU	Potrebno je nastaviti aktivnosti u cilju donošenja lokalnih planova socijalne i dječje zaštite.

**Mjera 1.3. Unaprijediti multisektorske usluge za starije u lokalnim samoupravama.**

Integrirati uslugu dnevni boravak za starije sa zdravstvenom zaštitom i njegom.	Dvadeset korisnika koriste integrisane usluge dnevnog boravka za satrije.	MRSS Partneri: CSR JUSDZ	01.01. 2020. godine	31.12. 2020. godine	<p style="text-align: center;"><b>REALIZOVANO</b></p> <p>Crveni krst Crne Gore je u periodu od maja do kraja septembra 2020. godine sprovodio projekat Zdravo starenje u okviru kojeg su ljekari u 6 opština (Bijelo Polje, Kolašin, Plav, Bar, Nikšić i Budva) obišli 361 stariju osobu kako bi provjerili opšte zdravstveno stanje i po potrebi upućivali na specijalističke preglede. Prioritet su bile starije osobe sa sela ali i korisnici programa "Pomoć u kući". Broj kućnih posjeta koje su obavili ljekari, gerontodomačice i volonteri je 569. Pored toga u OOCK Budva, Bar, Bijelo Polje i Plav organizovane su i besplatne provjere nivoa šećera i krvnog pritiska za korisnike klubova za starije i programa "Pomoć u kući". Pored kontrole zdravlja Crveni krst je u navedenom periodu realizovao niz radionica na temu zdrave ishrane, prevencije neprenosivih bolesti, značaja fizičke aktivnosti za korisnike klubova za starije i programa "Pomoć u kući". Radionice su najčešće vodili ljekari, kao i obučeni volonteri. U saradnji sa Institutom za javno</p>		9.896,7 0eura	Crveni krst Crne Gore	
---	---	-----------------------------------	---------------------------	---------------------------	---	--	------------------	--------------------------	--



					zdravlje izrađene su i preporuke za prevenciju od virusa Covid-19 i podijeljene za 7500 starijih osoba. Pored toga Crveni krst Crne Gore izradio je i distribuirao 1000 brošura za zdravu ishranu i fizičke aktivnosti koje stariji mogu izvoditi kod kuće tokom perioda kada im je preporučeno da što manje izlaze.					
Zaključiti memorandum između dnevnog boravka za starije i JZU u Bijelom Polju.	Zaključen memorandum između dnevnog boravka za starije i JZU u Bijelom Polju	MRSS Partneri: Pružaoci usluge JZU	01.01. 2020. godine	31.12. 2020. godine	<b>REALIZOVANO</b> Potpisan je Memorandum o između dnevnog boravka za starije i JZU u Bijelom Polju. Predmet memoranudma je kvalitetnija zaštita za korisnike usluga podrške za život u zajednici, odnosno usluge dnevni boravak za stara lica.		500,00 eura	500,00 eura	Redovna sredstva	
Zaključiti memorandum između dnevnog boravka za starije i JZU u Pljevljima.	Zaključen memorandum između dnevnog boravka za starije i JZU u Pljevljima.	MRSS Partneri: Pružaoci usluge JZU	01.01. 2020. godine	31.12. 2020. godine	<b>REALIZOVANO</b> Potpisan je Memorandum o između dnevnog boravka za starije i JZU u Bijelom Polju Predmet memoranudma je kvalitetnija zaštita za korisnike usluga podrške za život u zajednici, odnosno usluge dnevni boravak za stara lica.		500,00 eura	500,00 eura	Redovna sredstva	

Mjera 1.4. Unaprijediti obezbjeđenje usluga socijalne zaštite starijih kroz podsticanje organizacija, preduzetnika, privrednih društava i fizičkih lica da pružaju usluge.

Razviti i sistem monitoringa - web i android aplikaciju za monitoring, evaluaciju i izvještavanje usluge pomoć u kući u 15 opština u kojima se usluga finansira od strane MRSS.	Razvijena web i android aplikaciju za monitoring, evaluaciju i izvještavanje usluge pomoć u kući u 15 opština.	MRSS Partneri: CSR	01.01. 2020. godine	31.03. 2020. godine	<b>REALIZOVANO</b>  Razvijen je informacioni sistem koji se sastoji iz web i android aplikacije koji doprinosi poboljšanju kvaliteta pružanja usluge, boljem monitoringu rada geronto domaćica i njihovom efikasnijem pružanju usluge pomoć u kući odraslom i starom licu sa invaliditetom. Informacioni sistem se podržava kroz projekat koji Ministarstvo rada i socijalnog staranja realizuje uz tehničku podršku UNDP "Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite u Crnoj Gori".		8.514,40 eura	8.514,40 eura	Redovna sredstva.	
---	--	--------------------------	---------------------	---------------------	--	--	---------------	---------------	-------------------	--

Donošenje rješenja o korišćenju prava na uslugu iz socijalne zaštite za svakog korisnika usluga u oblasti socijalne zaštite.	Indikator rezultata: Donijeto najmanje dvadeset rješenja o korišćenju prava na uslugu iz socijalne zaštite na kraju IV kvartala 2020. godine.	MRSS Partneri: CSR Pružaoци usluga socijalne i dječje zaštite	01.01. 2020. godine	31.12. 2020. godine.	<b>REALIZOVANO</b> U periodu decembar 2019. godine-oktobar 2020. godine na osnovu rješenja centra za socijalni rad uslugu smještaja koristilo je u prosjeku 556 korisnika, uslugu pomoć u kući koristilo je u prosjeku 1118 korisnika i uslugu dnevni boravak koristilo je u prosjeku 126 korisnika.		1.749.162,00 eura	1.672.121,27 eura	Redovna sredstva.	
--	---	---	---------------------	----------------------	---	--	-------------------	-------------------	-------------------	--

**Mjera 1.6. Unaprijediti kompetencije starijih lica za samostalni život i donošenje odluka zasnovanih na informacijama.**

Obučiti starije korisnike u ustanovama socijalne zaštite za starije za rad na računaru.	Četrdest pet starijih lica u ustanovama socijalne zaštite za starije obučeno za rad na računaru.	MRSS Partneri: Pružaoci usluga OCD	01.01. 2020. godine	31.03. 2020. godine.	<b>NIJE REALIZOVANO</b>	Ova aktivnost nije realizovana zbog pandemije izazvane novim virusom Covid-19. U narednom periodu kada to uslovi budu dozvoljavali, ova aktivnost biće realizovana u saradnji sa Crvenim krstom	1.000,00 eura	1.000,00 eura		Potrebno je realizovati obuku za starije za rad na računaru.
---	--	---------------------------------------	---------------------	----------------------	-------------------------	---	---------------	---------------	--	--

						Crne Gore i NVO "Naše doba".				
Izrada brošure o pravima iz socijalne zaštite starijih lica.	Izrađena 200 brošura o pravima iz socijalne zaštite starijih lica.	MRSS  Partner: CZSR Pružaovi usluga OCD	01.01. 2020. godine	31.12. 2020. godine	<b>REALIZOVANO</b>  Crveni krst Crne Gore je u saradnji sa JU Centrom za socijalni rad za glavni grad Podgorica i opštinu u okviru glavnog grada Golubovci i opštinu Tuzi, Institutom za javno zdravlje i Zaštitnikom za ljudska prava i sloboda kreirao brošure na temu prava starijih koji takođe obuhvataju prava iz socijalne zaštite. Izrađeno je 1000 brošura.		2.000,00 eura	200,00 eura	Crveni krst Crne Gore	
<b>Operativni cilj 2 Unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih</b>										
<b>Indikator učinka:</b> Najmanje 5% povećano finansiranje usluga za starije u odnosu na 2018. godinu.					<b>Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta:</b> Povećano je finansiranje usluga za starije (smještaj u ustanovu, prihvatilište, pomoć u kući i dnevni boravak), obzirom da je za finansiranje usluga za starije u 2020. godini izdvojeno 1.672.121,27 eura.					
<b>Mjera 2.1. Razviti uslugu porodičnog smještaja za starije.</b>										

Obuka stručnih radnika za uslugu porodičnog smještaja za starije.	Dvadeset stručnih radnika je prošlo obuku u vezi sa uslugom porodični smještaj za starije.	ZSDZ Partneri: MRSS UIP- Odsjek za inspekciju socijalne i dječje zaštite LSU OCD	01.01. 2020. godine	31.06. 2020. godine	<b>NIJE REALIZOVANO</b>	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu tokom 2020. godine nije realizovao obuku stručnih radnika za uslugu porodičnog smještaja zbog epidemiološke situacije izazvane virusom Covid-19. Obuka nije predviđena da se realizuje na on line način. Zavod za socijalnu i dječju zaštitu realizovaće ovu obuku kada se steknu uslovi.	1.000,00 eura	1.000,00 eura	Redovna sredstva.	Potrebno je realizovati obuku stručnih radnika za uslugu porodičnog smještaja za starije.
---	--	--	---------------------	---------------------	-------------------------	---	---------------	---------------	-------------------	---

**Mjera 2.2. Podsticati razvoj inovativnih usluga za starije.**

<p>Finansiranje inovativnih usluga u cilju pomoći starijim licima za samostalan život u zajednici.</p>	<p>Uspostavljeno finansiranje dvije inovativne usluge socijalne zaštite za starije za samostalan život u zajednici.</p>	<p>MRSS Pratneri: OCD</p>	<p>01.01. 2020. godine</p>	<p>31.03. 2020. godine</p>	<p><b>REALIZOVANO</b></p> <p>Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama u oblasti pomoć starijim licima izvršila je raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama za 6 (šest) projekata od kojih su se 4 odnosila na pružanje inovativnih usluga u cilju pomoći starijim licima za samostalan život u zajednici za sljedeće projekte:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- „Za kvalitetniji život starijih lica”, pružanje usluga i pomoći u održavanju domaćinstva i okućnici starijim licima u ruralnim predjelima na sjeveru Crne Gore;</li> <li>- Inkluziji starijih lica „ Za ljepše doba”, pružanje usuge podrške u dopremanju hrane i lijekova starijim licima koji žive u ruralnom području na teritoriji Bijelog Polja kao i uključivanje istih u društvene procese na lokalnom nivou;</li> <li>- „Razvoj i pilotiranje integrisanih usluga za starije”, pružanje zdravstvene podrške starijim osobama, pomoć u kući koja je prilagođena starijim sa kompleksnim potrebama za podrškom ili demencijom kao i socio-edukativne usluge za porodice koji imaju članove sa ranom fazom demencije;</li> </ul>	<p>110.000,00 eura</p>	<p>110.000, 00 eura.</p>		
--	---	-----------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	---	----------------------------	------------------------------	--	--

					- „Budmo humani-pomozimo siromašnima” usluga obezbjeđivanje hrane i dostavljanje jednog ili dva obroka na kućnu adresu za 16 starijih osoba u Plavu.					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**Mjera 2.3. Unaprijediti uslugu domskog smještaja za starije.**

Donijeti Plan transformacije za JU Zavod „Komanski most“.	Donešen Plan transformacije za JU Zavod „Komanski most“.	Partneri: CSR JU Zavod „Komanski most“	01.01. 2020. godine	31.03. 2020. godine.	<b>REALIZOVANO</b> Donešen je Plan transformacije za JU Zavod „Komanski most“ za period treći kvartal 2020. godine, treći kvartal 2024. godine, koji je objavljen na web sajtu <a href="https://juzkomanskimost.me/images/stories/Dokumenti/Plan%20transformacije-20.08.2020.pdf">https://juzkomanskimost.me/images/stories/Dokumenti/Plan%20transformacije-20.08.2020.pdf</a> .				Redovna sredstva.	
Adaptacija smještajnih jedinica i zajedničkih prostorija za boravak starijih u JU Dom starih Pljevlja.	Adaptirane smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih u JU Dom starih Pljevlja.	MRSS Partneri: JUSIDZ	01.01. 2020. godine	31.03. 2020. godine	<b>REALIZOVANO</b> Adaptirane smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih u JU Dom starih Pljevlja. Radovi su počeli 17.01.2020. godine, a završeni 05.02.2020. godine.		7.640,00 eura	7.640,00 eura	Redovna sredstva	
Adaptacija smještajnih jedinica i zajedničkih prostorija za boravak starijih u JU Dom starih Bijelo Polje.	Adaptirane smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih u	MRSS Partneri: JUSIDZ	01.01. 2020. godine	31.12. 2020. godine	<b>NIJE REALIZOVANO</b>	JU Dom starih Bijelo Polje nije adaptirao smještajne jedinice i	80.000,00 eura	80.000,00 eura		Potrebno je Adaptirati smještajne jedinice i


	JU Dom starih Bijelo Polje.					zajedničke prostorije za boravak starijih zbog epidemiološke situacije izazvane virusom Covid-19. Adaptacije će se realizovati kada se steknu uslovi.				zajedničke prostorije za boravak starijih u JU Dom starih Bijelo Polje.
Adaptacija smještajnih jedinica i zajedničkih prostorija za boravak starijih u JU Dom starih „Grabovac“ Risan.	Adaptirane smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih u JU Dom starih „Grabovac“ Risan.	MRSS Partneri: JUSIDZ	01.01.2020. godine	31.03.2020. godine	<b>REALIZOVANO</b> JU Dom starih „Grabovac“ Risan adaptirao je smještajne jedinice i zajedničke prostorije za boravak starijih u JU Dom starih „Grabovac“ Risan i otvoren je dnevni boravak za stara lica.		50.000,00 eura	50.000,00 eura		
<b>Operativni cilj 3: Unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije.</b>										
<b>Indikator učinka:</b> Povećanje broja licenci za obavljanje djelatnosti za pružaoce usluga za starije za najmanje 20% u odnosu na 2018. godinu. Povećanje broja licenci za rad za najmanje 10% u odnosu na 2018. godinu.						<b>Vrijednost na kraju treće godine sprovođenja strateškog dokumenta:</b> Povećan je broj licenci za obavljanje djelatnosti za pružaoce usluga za starije, obzirom da je u periodu od 01.01.2020. godine do 11.11.2020. godine licencirano 16 pružaoaca usluga.  Povećan je broj licenci za rad, obzirom da je u periodu od 01.01.2020. godine do 11.11.2020. godine izdato 73 licenci za rad.				
<b>Mjera 3.2. Unaprijediti uslove za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti pružalaca usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite i licence za rad za stručne radnike.</b>										





Licencirati trideset stručnih radnika u oblasti socijalne i dječje zaštite.	Izdato trideset licenci stručnim radnicima u oblasti socijalne i dječje zaštite na kraju IV kvartala 2020. godine.	ZSDZ Partneri: MRSS	01.01.2020. godina	31.12.2020. 0. godina	<b>REALIZOVANO</b>  Zavod za socijalnu i dječju zaštitu nastavio je sa licenciranjem stručnih radnika. Broj licenciranih stručnih radnika od 01.01.2020. godine do 11.11.2020. godine je 73.		1.000,00 eura	1.000,00 eura.		
Licencirati pet pružaoaca usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite.	Izdato pet licenci za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite na kraju IV kvartala 2020. godine.	MRSS  Partneri: UIP - Odsjek za inspekciju socijalne i dječje zaštite Pružaoци usluga	01.01.2020. godina	31.12.2020. 0. godina	<b>REALIZOVANO</b>  Ministarstvo rada i socijalnog staranja je nastavilo sa licenciranjem pružaoaca usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite. Broj licenciranih pružaoaca usluga u periodu od 01.01.2020. godine do 11.11. 2020. godine je 16.		1.000,00 eura	1.000,00 eura		
<b>Mjera 3.3. Obezbeđivati kontinuirane obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike u oblasti socijalne zaštite.</b>										
Akreditovati programe obuke za stručne radnike, stručne saradnike, saradnike, volontere radi održavanja i unapređivanja stručnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada	Akreditovano pet programa obuke na kraju IV kvartala 2020. godine.	ZSDZ  Partner: MRSS	01.01.2020. godina	31.12.2020. godina	<b>REALIZOVANO</b>  Zavod za socijalnu i dječju zaštitu akreditovao je ukupno osam programa obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike koji rade sa starijima: - Osnovna obuka u ustanovama za smještaj odraslih i starih lica; - Pomoć u kući-usluge gerontodomačice - Osnovna obuka za pružanje pomoći u kući odraslim i starim licima sa invaliditetom;		18.000,00 eura	18.000,00 eura	Redovna sredstva	

					<ul style="list-style-type: none"> <li>- Rano otkrivanje demencije, prepoznavanje simptoma demencije, prevencija i edukacija za pravilan tretman i njegu starijih lica i oboljelih od demencije,</li> <li>Alzhajmerove bolesti.</li> <li>- Standardni porodični smještaj za odrasla i starija lica ;</li> <li>- Psiho-socijalna podrška u zajednici</li> </ul>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**Status realizacije:**

Aktivnost realizovana 

Realizacija u toku 

Nerealizovana aktivnost 

### III PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

U narednom periodu potrebno je da se realizacija sledećih mjera i aktivnosti nastavi i u 2021. godini radi unapređenja socijalne zaštite starijih u Crnoj Gori - posebno radi daljeg unapređenja usluga u oblasti socijalne zaštite za starije:

- Podstaći lokalne samouprave da revidiraju, odnosno donesu lokalne planove i identifikuju odgovarajuću uslugu za starije za kojom postoji najveća potreba u zajednici.
- Podsticati partnerstvo lokalnih samouprava u zajedničkom obezbjeđivanju usluga za starije i razviti modalitete saradnje.
- Unaprijediti multisektorske usluge za starije u lokalnim samoupravama.
- Unaprijediti obezbjeđenje usluga socijalne zaštite starijih kroz podsticanje organizacija, preduzetnika, privrednih društava i fizičkih lica da pružaju usluge.
- Razvijati volonterizam.
- Unaprijediti kompetencije za samostalni život starijih i donošenje odluka zasnovanih na informacijama.
- Razviti uslugu porodičnog smještaja za starije.
- Podsticati razvoj inovativnih usluga za starije.
- Unaprijediti uslugu domskog smještaja za starije.
- Integrisanje socijalno-zdravstvenih usluga za starije.
- Unaprijediti standarde usluga za starije.
- Obezbeđivati kontinuirane obuke.